

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

ОДЕСА
2017

ББК 36.81 + 36.82
УДК 663 / 664

Головний редактор, д-р техн. наук, професор
Заступник головного редактора, канд. техн. наук, доцент.
Відповідальний редактор, д-р техн. наук, професор

Б.В. Єгоров
Н.М. Поварова
Г.М. Станкевич

Редакційна колегія
доктори наук, професори:

Р.В. Амбарцумянц, А.Т. Безусов, С.В. Бельтюкова,
О.Г. Бурдо, Л.Г. Віннікова, О.І. Гапонюк,
О.К. Гладушняк, К.Г. Іоргачова, Л.В. Капрельяц,
М.Р. Мардар, В.І. Мілованов, В.В. Немченко,
Л.А. Осипова, О.І. Павлов, В.М. Плотніков,
І.І. Савенко, О.Є. Сергєєва, Л.М. Тележенко,
О.С. Тітлов, Н.А. Ткаченко, О.Б. Ткаченко,
Г.М. Хмельнюк, В.А. Хобін, Н.К. Черно
О.О. Коваленко, Г.В. Крусір, Д.О. Жигунов

доктори наук:

Одеська національна академія харчових технологій
Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2017. – 357 с.

Збірник опубліковано за рішенням вченої ради від 04.07.2017 р., протокол № 17
За достовірність інформації відповідає автор публікації

РОЗДІЛ 8

**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Цілям інвестування (видам інвесторів) відповідають і типи інвестиційних портфелів. Орієнтовну структуру портфелів різних типів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Структура інвестиційних портфелів за типами

Тип портфеля	Частка акцій, %	Частка державних цінних паперів, %	Частка корпоративних облігацій, %	Частка похідних цінних паперів, %
Консервативний	–	більше 50	менше 50	–
Агресивний	більше 50	–	менше 30	до 10
Збалансований	30	30	30	менше 10

Для управління портфелем характерна вузька спеціалізація. Для кожного виду портфеля розроблені свої власні методи управління. Основою як активного, так і пасивного способу управління є моніторинг, який представляє собою безперервний детальний аналіз фондового ринку, тенденцій його розвитку, секторів фондового ринку, інвестиційних якостей цінних паперів. Кінцевою метою моніторингу є вибір цінних паперів, що володіють інвестиційними властивостями, відповідними даному типу портфеля.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Тарасова О.В.

Література

1. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – 268 с.
2. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / М.П. Денисенко. – К.: Алерта, – 2003. – 338 с.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Рудюк І., студент 3 курсу факультету ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Дебіторська заборгованість – невід’ємна частина господарської діяльності будь-якого підприємства. Раціональне управління нею сприяє зростанню обсягів реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), розширенню ринку збуту, а, отже, збільшенню грошових коштів, власних оборотних коштів. Підприємства намагаються збільшити обсяги реалізації продукції, однак при цьому зростають обсяги дебіторської заборгованості, внаслідок чого вилучається з обороту значна частина оборотного капіталу, відповідно, знижується рівень платоспроможності та стримується нормальний розвиток підприємства.

Питання зростання дебіторської заборгованості та способи управління нею знайшли відображення у працях наступних науковців – І.А. Бланка, В.В. Бабіч, М.Д. Білик, О.М. Болдирева, Н.І. Власюк, С.Ф. Голова, Є.В. Глушко, В.А. Єрофєєвої, В.І. Єфименко, О.В. Зимовець, С.В. Кобелева, О.Ю. Конова, Г.О. Крамаренко, Л.М. Купріянова, Л.В. Нападовською, Н.Ю. Невмержицькою, О.В. Павловською, Н.М. Притуляк, С.В. Саговою, Н.О. Смоляковою, О.В. Сергієнко, Ю.С. Цал-Цалко, Л.В. Шкулипа та ін., але й актуальними питаннями й у теперішній час функціонування підприємств промисловості, що потребує додаткових досліджень.

Великий обсяг дебіторської заборгованості підприємств становить заборгованість покупців (замовників) за поставку товарів, надання послуг або виконання роботи. Питома вага дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями (замовниками) в її загальній сумі складає, як правило, 80-90 %, тому управління дебіторською заборгованістю у комерційній організації пов'язано насамперед з оптимізацією розміру і забезпеченням інкасації заборгованості покупців (замовників) за розрахунками за реалізовану продукцію або надані послуги чи виконані роботи. На думку І.А. Бланка, з метою ефективного управління дебіторською заборгованістю на підприємствах повинна розроблятися і здійснюватися особлива фінансова політика управління дебіторською заборгованістю або його кредитна політика по відношенню до покупців продукції, з думкою якою не можна не погодитись, що потребує визначення її теоретичних та практичних аспектів для організації її ефективного обліку та контролю [1].

Трактування сутності дебіторської заборгованості науковцями, розглядається відповідно до поставлених цілей, з різних сторін: фінансового аналізу, фінансового обліку, фінансового менеджменту, бухгалтерського обліку, економічного аналізу, управлінського обліку тощо. Дослідження показало що більшість авторів визначають дебіторську заборгованість як суму заборгованості або суму боргів, або коштів у вигляді зобов'язань фізичних та юридичних осіб підприємству або посилаються на Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [2], але всі дослідники підтвердили, що це заборгованість підприємства та відволікання грошових коштів з діяльності підприємства. На відміну від даних дослідників Романова К.О. та Єфімова О.В. розглядають дебіторську заборгованість як суму грошових капіталів які повинні бути отримані від клієнтів за товари і послуги. В свою чергу Шутько Г.М., Рахімова Р.Р. вважають, що це досить динамічний елемент оборотних коштів, який суттєво залежить від прийнятої в компанії політики щодо покупців продукції, з твердженням яких не можна не погодитись. Грабська Я.І., Морозова О.С. вважають, що дебіторська заборгованість формується у підприємства-постачальника при відвантаженні його продукту, виникаючи внаслідок неспівпадання часу оплати за продану продукцію (надані роботи або виконані послуги) з моменту переходу права власності на них або внаслідок незакінчених розрахунків за взаємними зобов'язаннями.

Важливим інструментом дослідження того, що дозволяє з'ясувати причини виникнення дебіторської заборгованості, а також фактори, які впливають на її зміну є класифікація дебіторської заборгованості, що дозволяє прийняти обґрунтовані рішення щодо управління нею.

Як показало дослідження існує безліч варіацій розподілу дебіторської заборгованості за різними ознаками з метою систематизування інформації щодо її стану, проведення аналізу для прийняття оптимальних рішень у процесі управління нею, але з метою проведення її якісного управлінського обліку на підприємствах харчової промисловості нами сформовано підхід до її класифікації.

Аналіз показав, що такі автори як Кобилянська О.І., Хома І.Б., Андрушко Н.І., Слюсарчик К.М., Глушко Є.В., Сергієнко О.В., Бондарчук Н.В., Васильєва Л.М., Заїка Н.А., Заїка С.А., класифікують заборгованість за терміном погашення. У своїх роботах Воронко Р.М., Воронко О.С., Штепа Н.П. у класифікації за терміном погашення надають увагу: торгівельній (операційній), особливій (не операційній) та законній дебіторській заборгованості. Єрофеева В.А. та Смолякова Н.О. класифікують дебіторську заборгованість за видами забезпеченості, що характерно для дебіторській заборгованості при отриманні кредиту у банківських установах. В свою чергу Мормуль Н.Ф. та Снікеєва С.А., крім класифікацій за терміном погашення та за видами забезпеченості

виділяють класифікацію за видами діяльності підприємства. Класифікацію за елементами з метою аналізу та управління кожним елементом дебіторської заборгованості обґрунтовано І. Бланком, який виділяє наступні види заборгованості. На думку І. Бланка як й більшості вчених, що серед всіх перерахованих видів найбільший об'єм дебіторської заборгованості підприємства припадає на заборгованість покупців за відвантажену продукцію (три перші види дебіторської заборгованості) з чим не можна не погодитись, що потребує додаткового дослідження. Тому аналіз та управління дебіторської заборгованості необхідно зосередити саме на ній [1].

В результаті даного наукового дослідження можна відмітити:

1. Аналіз праць вітчизняних науковців щодо сутності дебіторської заборгованості показав, що більшість авторів посилаються на Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», але всі дослідники підтвердили, що це заборгованість підприємства та відволікання грошових коштів з діяльності підприємства.

2. Аналіз праць вітчизняних науковців щодо класифікації дебіторської заборгованості показав, що існує безліч варіацій розподілу дебіторської заборгованості за різними ознаками з метою систематизування інформації щодо її стану, проведення аналізу для прийняття оптимальних рішень у процесі управління нею та дозволів нам сформулювати підхід до її класифікації для якісної організації управлінського обліку на підприємствах харчової промисловості.

3. Для ефективної діяльності підприємства необхідно управління таким елементом оборотного капіталу, як дебіторська заборгованість, яка суттєво впливає на фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та ліквідність його активів, що потребує додаткових досліджень та аналізу її стану на підприємствах харчової промисловості.

Науковий керівник – к.е.н, доцент Купріна Н.М.

Література

1. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту / І.А. Бланк. – К.: Ника Центр, 1999. – 592 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» затверджене наказом Міністерства фінансів 08.10.99 № 237. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021475.html>.

ОРГАНІЗАЦІЯ КАСОВОЇ РОБОТИ В БАНКАХ

Рудюк І.В., студент ОКР «Бакалавр» факультету ЕБ і К
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Готівка як одна з форм грошей має істотні відмінності порівняно з безготівковими грошима, що спричинює значну специфіку її обороти. Готівкові гроші здійснюють свій оборот поза банками, безпосередньо обслуговуючи відносини між економічними суб'єктами. Саме у сфері готівкового обігу відбувається кінцева реалізація створених в народному господарстві товарів, перевіряється якість зв'язку між суспільним виробництвом та особистим споживанням. Тому від стану готівково-грошового обігу багато в чому залежить нормальний обіг грошей в країні, стійкість їх купівельної спроможності.

Касове обслуговування клієнтів здійснюється банками через спеціальний підрозділ – операційну касу, у складі якої можуть створюватися кілька окремих кас: при-

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	
Лук'янов А.С.	311
ПРОЕКТ ЛІБЕРАЛЬНОГО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ – УТОПІЯ ЧИ НЕОБХІДНІСТЬ	
Д'якова А.І.	313
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ	
Приймак В.О.	315
ОБЛІК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ	
Кукушкіна О.О.	316
ЗМІНИ В МЕХАНІЗМІ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ	
Римар Г.А.	317
ОКРЕМИ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА	
Поліш С.В.	319
СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИВАННЯ У ЦІННІ ПАПЕРИ	
Рудюк І.В.	320
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Рудюк І.	322
ОРГАНІЗАЦІЯ КАСОВОЇ РОБОТИ В БАНКАХ	
Рудюк І.В.	324
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА АСПЕКТИ	
Агаркова О.В.	325
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	
Стрепенюк М.М.	327
ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАРУНКІВ ФІЗОСОБАМ У 2017 РОЦІ	
Кустурова С. П.	330
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС	
Дерменжі Д. Ф.	332
ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	
Петков О. І.	334
КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Жидкова К.М.	336
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В 2017 РОЦІ	
Перевязко С.В.	338
ЗМІНИ В ОПЛАТІ ПРАЦІ З 1 СІЧНЯ 2017 РОКУ	
Хамардюк А.Б.	339
ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ЄСВ У 2017 РОЦІ	
Черненко І.О.	341

Наукове видання

**Збірник наукових праць
молодих учених, аспірантів
та студентів**

Головний редактор акад. Б.В. Єгоров
Заст. головного редактора, канд. техн. наук Н.М. Поварова
Відповідальний редактор акад. Г.М. Станкевич
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко